

STORTINGET

Representantforslag 213 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård og Kari Elisabeth Kaski

Dokument 8:213 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård og Kari Elisabeth Kaski om erfaringer med skolelekser til erstatning for hjemmelekser

Til Stortinget

Bakgrunn

Det er en rekke kommuner i Norge som har ulike erfaringer med å erstatte hjemmelekser med å gjøre øvingsarbeidet på skolen, altså skolelekser i stedet for hjemmelekser. Eksempelvis ønsket bystyret i Trondheim å prøve ut skole uten hjemmelekser på noen av byens grunnskoler for å få erfaring med en annen arbeidsmåte i skolen. Institutt for pedagogikk og livslang læring ved NTNU ble spurt om å evaluere forsøket.

Formålet med prosjektet var å gi et bedre kunnskapsgrunnlag om holdninger til og erfaringer med lekser i grunnskolen – og om effekten av lekser. Selv om prosjektet måtte reduseres og etter hvert avbrytes på grunn av koronapandemien, gjorde forskerne flere interessante funn.

I skoleåret 2019/2020 hadde skolene Flatåsen og Stabbursmoen ikke hjemmelekser, med to ekstra skoletimer i uka, mens Byåsen og Romulslia i Trondheim ikke hadde hjemmelekser uten endring i timeplanen. Fire kontrollskoler som benyttet tradisjonelle hjemmelekser samt leksehjelp på skolen, var også med i prøveprosjektet. Elever i 5.–7. klasse deltok.

90 prosent av barna på skolene uten hjemmelekser opplevde å få mer tid til samvær med familie og venner.

De opplevde dessuten at konfliktnivået i familien ble senket. Det gjorde også over halvparten av foreldrene.

En forelder ved en skole uten hjemmelekser med utvidet skoledag sa:

«Mindre konflikter rundt leksegjøring, slipper å mase og følge opp om leksene er gjort. Bedre stemning i heimen.»

Mange elever er lei av lekser. Hele 83,8 prosent av elevene som deltok i prøveprosjektet, svarte at de blir lei av skolen på grunn av leksene.

Under halvparten av lærerne mente lekser er med på å gjøre elevene interessert i skolearbeidet. Nesten 80 prosent av foreldrene og 90 prosent av lærerne mente at det først og fremst er tradisjonen i norsk skole som tilsier at elever bør få lekser.

Forskerne skriver i sin rapport at de ikke har effekt-mål som kan vise om leksefriprosjektet hadde betydning for elevenes innsats og læring, men at de har

«fått kunnskap om elevenes, foreldrenes og lærernes oppfatning om dette spørsmålet. Svarene spriker i alle retninger, og vår konklusjon på spørsmålet om lekser fremmer læring og motivasjon er at det kommer an på hvem du spør».

Problemet er at kunnskapsgrunnlaget for disse be-grunnelsene er veldig tynt, skriver forskerne i hørings-svaret. Forskning viser for eksempel ingen tydelig sammenheng mellom lekser og læring. Den australske skoleforskeren John Hattie viser til 161 studier som konkluderer med at lekser har liten eller ingen effekt på læring, og aller minst i barneskolen. I litteraturgjennomgangen om forskning på lekser fra Utdanningsdirektoratet i

2021 vises det heller ikke til studier som kan dokumentere sterk sammenheng mellom lekser og elevers læring. Der står det blant annet at det for Norges del ikke er en tydelig sammenheng mellom tiden elevene bruker på lekser, og deres resultater i matematikk ifølge PISA-undersøkelsen.

Med andre ord er det behov for en systematisk kunnskaps- og erfaringsinnhenting fra forsøk i Norge og en tilrettelegging for kommuner og skoler som ønsker å erstatte hjemmelekser med skolelekser. Det ønsker forslagsstillerne å ta til orde for gjennom dette forslaget. Videre vil forslagsstillerne understreke viktigheten av å in-

volvere partene i skolen tett ved slike forsøk og endringer.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen gjennomgå og vurdere erfaringene med å erstatte hjemmelekser med skolelekser samt legge til rette for kommuner og skoler som ønsker dette, i tett dialog med lærere, elever og kommuner.

30. mars 2023

Freddy André Øvstegård

Kari Elisabeth Kaski